

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2009/64
Karar Sayısı : 2011/34
Karar Günü : 3.2.2011
R.G. Tarih-Sayı : 14.04.2011-27905

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: İzmir 4. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 14.7.1965 günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ekli I SAYILI CETVEL'in 3.4.1998 günlü, 4359 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle değiştirilen 'IV- EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI' başlıklı bölümünün (a) bendinde yer alan 'İlköğretim müfettişleri' ibaresinin, Anayasa'nın 10. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

İlköğretim müfettişi olan davacının, 3600 ek gösterge rakamının esas alınarak aylığının ödenmesi için yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

İtiraz konusu ibarenin yer aldığı 14.7.1965 günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ekli I Sayılı Cetvelin 3.4.1998 günlü, 4359 sayılı Yasa ile değiştirilen ve başvuru tarihinde yürürlükte olan 'IV- EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI' başlıklı bölümü şöyledir:

Unvanı	Derece	Ek Gösterge
<i>IV- EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI</i>		
<i>Kadroları bu sınıfa dahil olanlardan;</i>	<i>1</i>	<i>3000</i>
<i>a) İlköğretim müfettişleri</i>	<i>2</i>	<i>2200</i>
	<i>3</i>	<i>1600</i>
	<i>4</i>	<i>1300</i>
	<i>5</i>	<i>1150</i>

<i>b) Öğretmen ve diğer personel</i>	6	950
	7	850
	8	750
	1	3000
	2	2200
	3	1600
	4	1100
	5	900
	6	800
	7	500
	8	450

B- Dayanılan Anayasa Kuralı

Başvuru kararında, Anayasa'nın 10. maddesine dayanılmıştır.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca, Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Cafer ŞAT, A. Necmi ÖZLER, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Zehra Ayla PERKTAŞ'ın katılmalarıyla 9.9.2009 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu yasa kuralı, dayanılan Anayasa kuralı ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, ilköğretim müfettişliğinin diğer kurum ve kuruluş müfettişlikleri gibi kariyer bir meslek olduğu, en az dört yıl yüksek öğrenim görenler arasından yazılı ve sözlü sınavda başarı göstererek ilköğretim müfettiş yardımcısı olarak mesleğe girenlerin üç yıl süreli yetiştirme dönemi sonrasında girdikleri yeterlik sınavında başarılı olanların ilköğretim müfettişliğine atandıkları, ilköğretim müfettişlerinin teftiş, değerlendirme, inceleme ve soruşturma yetkilerine sahip olduğu, ilköğretim müfettişleri ile aynı unvan, görev, yetki ve sorumluluğa sahip olan 657 sayılı Yasa'nın (I) sayılı cetvelinin 'Genel İdare Hizmetleri Sınıfı'nın (g) bölümünde belirtilen kurum ve kuruluşların müfettişlerine ilköğretim

müfettişlerinden daha yüksek ek gösterge rakamlarının uygulandığı, diğer müfettişlerin aylıklarının hesabında esas alınan ek gösterge rakamlarının ilköğretim müfettişlerine uygulanan rakamlardan yüksek olmasının ve ilköğretim müfettişlerine Genel İdare Hizmetleri Sınıfında değil de Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfında yer verilmesinin haklı, kamu yararına ve eşitlik ilkesine uygun bir gerekçesinin bulunmadığı, itiraz konusu kuralın Anayasanın 10. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun başvuru tarihinde yürürlükte bulunan 36. maddesinin 'IV- EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI' başlıklı bölümünde bu sınıfın, bu Yasa kapsamına giren eğitim ve öğretim vazifesiyle görevlendirilen öğretmenleri, ilköğretim müfettişlerini ve yardımcılarını kapsadığı belirtilmiş ve Devlet memurlarının hizmet sınıfları itibarıyla ek göstergelerinin düzenlendiği 657 sayılı Yasa'ya ekli I Sayılı Cetvelin 'IV- EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI' başlıklı bölümünde de kadroları bu sınıfa dahil olanlara uygulanacak ek gösterge rakamları belirlenmiştir. Bu kapsamda, başvuru tarihinde yürürlükte bulunan itiraz konusu ibare ile ilköğretim müfettişlerinin ek göstergeleri, I Sayılı Cetvelin 'IV- EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI' başlıklı bölümünde gösterilmiştir.

Anayasa'nın 10. maddesindeki eşitlik ilkesi, birbiriyle aynı durumda olanlara ayrı kuralların uygulanmasını ve ayrıcalıklı kişi veya toplulukların yaratılmasını engellemektedir. Durum ve konumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve değişik uygulamaları gerekli kılabilir. Aynı durumda olanlar için ayrı düzenleme aykırılık oluşturur. Anayasa'nın amaçladığı eşitlik, eylemli değil hukuksal eşitliktir. Aynı hukuksal durumların aynı, aynı hukuksal durumların ayrı kurallara bağlı tutulursa Anayasa'nın öngördüğü eşitlik ilkesi ihlal edilmiş olmaz.

3797 sayılı Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un başvuru tarihinde yürürlükte bulunan 53. maddesinin üçüncü fıkrasında, ilköğretim müfettişlerinin en az dört yıl süreli yüksek öğrenimli öğretmenler arasından yarışma sınavı ile yardımcı olarak mesleğe alınacakları ve bu görevde üç yıllık yetiştirme dönemini takiben yapılacak yeterlik sınavını başaranların ilköğretim müfettişi kadrolarına atanacakları belirtilmiştir. İlköğretim müfettişlerinin görev ve yetkilerine ise Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliğinde yer verilmiş ve rehberlik ve iş başında yetiştirme, teftiş ve değerlendirme, inceleme, soruşturma ve araştırma konu başlıkları altında ilköğretim müfettişlerinin görev ve yetkileri ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Yasakoyucu, 'rehberlik ve iş başında yetiştirme' görevi başta olmak üzere ilköğretim müfettişlerinin yürüttükleri görevlerin eğitim ve öğretim hizmetleriyle ilişkisini göz önünde bulundurarak, ilköğretim müfettişlerini Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı kapsamında kabul etmiş ve ilköğretim müfettişi kadrolarına yalnızca öğretmenler arasından atama yapılmasını öngörmüştür.

İlköğretim müfettişlerinin yürüttükleri görevin niteliği ve kapsamı, ilköğretim müfettişlerini Genel İdare Hizmetleri Sınıfında yer alan müfettişlerden farklı kılmaktadır. Genel İdare Hizmetleri Sınıfında yer alan müfettişlerin tâbi oldukları kurallar yönünden bir yeknesaklık bulunmamakla birlikte bu müfettişlik sınavlarına Devlet memuru olmayan kişilerin de girebilmesi, bu müfettişler ile ilköğretim müfettişleri arasındaki bir diğer farkı oluşturmaktadır. Bir başka deyişle, müfettişliğe giriş koşulları ile müfettişlerin görev ve yetkileri bakımından ilköğretim müfettişleri ile Genel İdare Hizmetleri Sınıfında yer alan müfettişler farklı hukuki konumda bulunmaktadır. Bu nedenle, memurlara uygulanacak ek göstergelerin belirlendiği 657 sayılı Yasa'ya ekli I sayılı cetvelde, ilköğretim müfettişleri ile

Genel İdare Hizmetleri Sınıfında yer alan müfettişlerin aynı hizmet sınıfında yer almaları zorunluluğundan söz edilemez.

Diğer müfettişlikler gibi kariyer meslek olan ilköğretim müfettişliklerinin yukarıda belirtilen özellikli konumunun gözetilerek ilköğretim müfettişlerinin ek göstergelerinin Eğitim ve Öğretim Hizmetleri Sınıfı başlığı altında düzenlenmesi, yasa koyucunun takdir yetkisi kapsamında bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 10. maddesine aykırı değildir. İptal isteminin reddi gerekir.

VI- SONUÇ

1- 7.5.2010 günlü, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca, 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile ilgili gerekli düzenlemeler yapılmadan, Mahkeme'nin çalışıp çalışamayacağına ilişkin ön meselenin incelenmesi sonucunda; Mahkeme'nin çalışmasına bir engel bulunmadığına, Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Celal Mümtaz AKINCI'nın, gerekçesi 2010/68 esas sayılı dosyada belirtilen karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA,

2- 14.7.1965 günlü, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ekli I SAYILI CETVEL'in 3.4.1998 günlü, 4359 sayılı Kanun'un 3. maddesiyle değiştirilen 'IV- EĞİTİM VE ÖĞRETİM HİZMETLERİ SINIFI' başlıklı bölümünün (a) bendinde yer alan 'İlköğretim müfettişleri' ibaresinin Anayasa'ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, OYBİRLİĞİYLE,

3.2.2011 gününde karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Üye

Haşim KILIÇ

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Üye

Üye

Ahmet AKYALÇIN

Mehmet ERTEN

Fettah OTO

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Alparslan ALTAN

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN